

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/189/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114210758
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114210758.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členiek senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Petra Straku v právnej veci žalobcu Martina L., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., I. XXXX/X, právne zastúpeného Benčík & Partners, Advokátska kancelária, s.r.o., Františkánske námestie 4, 080 01 Prešov, proti žalovanej M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., O. nám. č. XX, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Vaľo & Partners, s.r.o. so sídlom Prešov, Konštantínova 3, IČO 36868434, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/151/2014-116 zo dňa 04.05.2015 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanej nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k trojizbovému bytu č. 8 nachádzajúcemu sa na treťom poschodí bytového domu, súp. č. XXXX, stojaceho na parcele KN XXXX zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. O. ako aj k podielu XX/XXXX na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a tiež k podielu 67/2983 na parcele CKN XXXX - zastavaná plocha a nádvoria o výmere 952 m² zapísanej na LV č. XXXXX a nachádzajúcemu sa v O. na ulici O. nám. XX. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.11.2013 týkajúce sa predmetného konania ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 5.3.2014. Citoval ustanovenie § 142 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka ako aj ustanovenie § 226 Občianskeho súdneho poriadku. V nadväznosti na citované ustanovenia a poukazujúc na názor vyslovený dovolacím súdom, prvostupňový súd dospel k záveru, že od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v roku 2013 nedošlo k závažným zmenám situácie, ktoré by odôvodňovali odkloniť sa od uvedeného názoru. Obe deti sú už plnoleté, pričom staršia dcéra už byt, ktorý je predmetom konania neužíva stopercentne. Zohľadnil však pozíciu mladšej dcéry, ktorá je síce plnoletou, ale študuje na gymnáziu, pričom do maturity jej chýbajú dva roky. V súlade s názorom dovolacieho súdu uviedol, že zachovanie domova detí, a to aj plnoletých až do času, kým nenadobudnú schopnosť vytvoriť si inde vlastný domov je predstavou o slušnosti a spravodlivosti. Zachovanie domova pre detí je teda dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý súd pre tento čas, to je pre čas, kým predmet spoluvlastníctva plní túto funkciu, podielové spoluvlastníctvo nezruší a nevyporiada. Prvostupňový súd mal za to, že predmetná nehnuteľnosť plní aj v súčasnej dobe funkciu domova pre nezaopatrované dieťa, preto žalobu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k bytu zamietol. Navyiac uviedol, že sa môže javiť vysoko nespravodlivá pre žalobcu skutočnosť, že po právoplatnosti rozsudku vo veci 28C 319/2008 vyplatil žalovanej z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva sumu 24.800 eur, z ktorých žalovaná už 14.800 eur minula, preto bol nútený domáhať sa vrátenia uvedenej sumy samostatnou žalobou. Túto okolnosť však súd

prvého stupňa nepovažoval za tak závažnú, žeby mohla preklenúť názor súdov vyššieho stupňa, pretože s nevyporiadaním podielového spoluvlastníctva z dôvodov hodných osobitného zreteľa táto skutočnosť nemá súvislosť. V závere zdôraznil, že rozhodnutie nevyporiadať podielové spoluvlastníctvo neznamená stav, ktorý sa nedá zvrátiť, keďže dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré poukázal Najvyšší súd Slovenskej republiky pominú v čase, kedy deti účastníkov budú schopné sa samé živiť.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 150 Občianskeho súdneho poriadku, teda účastníkom náhradu trov konania nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré videl v okolnostiach daného prípadu, teda v tom, že v súčasnej dobe neúspešný žalobca nemá ani byt, hoci je polovičným podielovým spoluvlastníkom k tomuto a nemá ani peniaze, ktoré vyplatil žalovanej na základe skoršieho právoplatného rozhodnutia o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, pričom väčšinu vyplatenej sumy žalovaná minula. Za takejto situácie sa javilo súdu prvého stupňa vysoko nespravodlivé, aby žalobca ešte znášal trovy konania vzniknuté na strane žalovanej.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie žalobca. Odvolacie dôvody subsumoval pod ustanovenie § 205 ods. 2 písm. d/, f/ Občianskeho súdneho poriadku, teda mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Namietal, že na strane žalovanej sa podstatne zmenili okolnosti od času vydania dovolacieho uznesenia Najvyššieho súdu SR vo veci 6Cdo 279/2012 zo dňa 14.11.2013, keďže v čase tohto rozhodnutia boli obe deti účastníkov konania maloleté, pričom v súčasnosti má staršia dcéra E. XX rokov a mladšia dcéra O. XX rokov. E. sa zmenili okolnosti týkajúce sa bytovej situácie E., keďže táto sa odsťahovala z bytu na O. nám. XX do bytu svojho strýka na adresu U. mieru XX v O.. Napriek tomu, že dcéra E., ktorá bola vypočítaná v konaní ako svedkyňa tvrdila, že oba byty užíva asi na polovicu, tak odvolateľ vyslovil presvedčenie, že staršia dcéra sa odsťahovala do prenajatého bytu definitívne, čoho dôkazom je to, že platí mesačne inkaso na polovicu so spolubývajúcou. Poukázal tiež na to, že dcéra E. od 13.6.2014 prerušila štúdium na strednej škole, na základe čoho vyslovil domnienku, že táto v štúdiu už pokračovať nebude, keďže ide už o jej tretiu strednú školu a že uvažuje o definitívnom opustení Slovenskej republiky a odsťahovaní sa do zahraničia. Táto zároveň má aj svoj vlastný príjem, keďže pracuje v herni u zamestnávateľa M. L. - M., Z. XX, O.. Z uvedených skutočností je teda zrejmé, že staršia dcéra predmetný byt vôbec nepotrebuje. Pokiaľ ide o mladšiu dcéru O., tak žalobca poukázal na to, že táto dosiahla plnoletosť a vzhľadom na to, že žalovaná zinkasovala od žalobcu finančnú kompenzáciu za spoluvlastnícky podiel v sume 24.800 eur, tak táto dcéra sa môže so žalovanou odsťahovať do prenajatého bytu, pričom splátky nájomného môže uhrádzať z finančnej kompenzácie. Žalobca poukázal na to, že predmetný spor trvá 7 rokov a že pretrvávajúci právny stav je neúnosný, pretože v súčasnosti nemá ani byt a ani peniaze. Naopak takýto stav žalovanej vyhovuje, keďže vlastní polovicu bytu, ale užíva celý byt a disponovala aj finančnou sumou 24.800 eur. Za absolútne neospravedliteľné, zarážajúce a v rozpore s dobrými mravmi považoval žalobca skutočnosť, že žalovaná napriek prebiehajúcemu súdnemu sporu minula vyše polovicu peňazí zo sumy 24.800 eur napriek tomu, že vedela o odložení vykonateľnosti rozhodnutia Krajského súdu v Prešove Najvyšším súdom SR, teda tieto finančné prostriedky nemala vôbec míňať. Zdôraznil, že sumu 24.800 eur žalovaná nevrátila ani na základe predžalobnej upomienky a ani na základe platobného rozkazu vydaného Okresným súdom Prešov vo veci 9Ro 30/2014 dňa 22.8.2014. Naopak, proti vydanému platobnému rozkazu podala odpor, čím predĺžila súdne konanie a zaplatenie pohľadávky. V súčasnosti sa vedie predmetné konanie na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10C 344/2014. Nevyhnutnosť začatia takéhoto konania žalobca zdôvodnil plynutím premičacej lehoty o vydanie bezdôvodného obohatenia. Vyslovil názor, že žalovanej mala finančná kompenzácia 24.800 eur slúžiť na riešenie bytovej situácie a platenie nájomného za prenájom bytu, čo v prípade prenájmu dvojizbového bytu a pri cene nájmu 300 eur mesačne by jej daná suma vystačila na nájom v trvaní 6 rokov a 10 mesiacov. Zamietnutie žaloby prvostupňovým súdom považoval žalobca za odmietnutie spravodlivosti, neriešenie jeho bytovej situácie a zafixovanie patovej situácie, ktorá sa v budúcnosti bude musieť riešiť opakovane. Namietal, že rozhodnutím prvostupňového súdu bolo porušené jeho ústavou garantované právo na ochranu vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť alebo tento zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podaním zo dňa 24.11.2015 žalobca uviedol, že vzhľadom na plnoletosť obidvoch dcér je právna ochrana mal. detí konkretizovaná v uznesení Najvyššieho súdu SR 6Cdo 279/2012 zo dňa 14.11.2013 irelevantná. Zopakoval, že dcéra Tatiana ukončila stredoškolské štúdium, je zamestnaná v riadnom pracovnom pomere a býva samostatne v prenajatom byte, teda má vyriešené bytové a materiálne

podmienky na samostatný život, čo potvrdila aj samotná E. v súdnom konaní o zrušenie výživného vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 14C 33/2015. Vo vzťahu k dcére Patrícii zdôraznil, že táto dosiahla plnoletosť, čím stratila účinnosť aj úprava výchovy a starostlivosti o toto dieťa, na čo poukazoval najvyšší súd. Uviedol, že s dcérami má dobrý vzťah a v prípade prikázania bytu do jeho výlučného vlastníctva sa situácia pre jeho dcéry vôbec nemení, keďže vie taktiež zabezpečiť dcéram v danom byte domov ako žalovaná. Opakovane poukázal na neriešenie problému medzi účastníkmi konania ako podielovými spoluvlastníkmi k nehnuteľnosti, na prehlbovanie stavu právnej neistoty a na skutočnosť, že po siedmich rokoch trvajúceho súdneho sporu sa právna vec dostala do stavu nula, ktorý je identický s momentom podania žaloby. Mal za to, že rozsudok súdu prvého stupňa neplní prevenčnú funkciu eliminovania súdnych sporov do budúcnosti, keďže bude nútený skôr či neskôr podať žalobu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva po druhý raz. V závere podania zdôraznil, že dôvody hodné osobitného zreteľa pominuli.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 26.5.2015 doplneným dňa 12.6.2015. Navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a zaviazat' žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania v prospech žalovanej. Poukázala, že dňa 22.5.2015 Okresný súd Prešov vyniesol vo veci 10C 344/2014 rozsudok, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 14.800 eur s 5,25 % úrokom z omeškania zo sumy 10.000 eur počnúc od 24.1.2014 do 14.5.2015 a 5,25 % úrok z omeškania zo sumy 14.800 eur od 24.1.2014 do zaplattenia ako aj nahradiť žalobcovi trovy konania. Tak došlo ku protiprávnej kurióznejšej situácii, keď žalobca požaduje zaplatiť sumu 14.800 eur a zároveň žiada zrušiť podielové spoluvlastníctvo k bytu prikázaním podielu žalovanej do jeho výlučného vlastníctva s tým, že bude jeho povinnosťou vyplatiť finančnú náhradu za tento spoluvlastnícky podiel. Takýmto postupom žalobcu by sa tento nezákonným a nemorálnym spôsobom zmocnil celého bytu a zároveň by získal naspäť finančné prostriedky, ktoré boli pôvodne určené ako finančná náhrada za spoluvlastnícky podiel žalovanej. Poukázala na to, že žalobca zdedil rozsiahly majetok po svojom neboho otcovi a v súčasnosti ma trvalé bydlisko v O., I. 7, teda pokiaľ by dostal do výlučného vlastníctva byt v O. na O. námestí XX, tak by tento pravdepodobne odpredal bez ohľadu na to, že na bývanie v tomto byte nie je odkázaná len žalovaná, ale aj jej dve nezaopatrené dcéry, ktoré študujú. Zároveň zotrvala na svojom odvolaní zo dňa 5.5.2015 vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania, ktorý navrhla zmeniť v zmysle svojho odvolania. Vyslovila presvedčenie, že žalobca mal plnú vedomosť, že jeho žaloba je predčasná, lebo na strane žalovanej existujú dôvody podľa 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa a to proti výroku o trovách konania podala odvolanie žalovaná. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť a zaviazat' žalobcu k náhrade trov právneho zastúpenia vo výške 15.280,69 eur a trov odvolacieho konania vo výške 988,15 eur. Citovala ustanovenie § 1 Občianskeho súdneho poriadku, § 3 ods. 1 OZ, § § 142 ods. 1, § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku s príslušným komentárom. Konštatovanie súdu prvého stupňa, ktorým odôvodnil dôvody hodné osobitného zreteľa podľa 150 Občianskeho súdneho poriadku považovala za nepravdivé. Predmetný súdny spor totižto predčasne a zbytočne vyvolal žalobca, keď viac ako pred šiestimi rokmi podal žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k bytu a žiadal prikazať svoj podiel do vlastníctva žalovanej za sumu 36.513,30 eur. Uvedenú sumu žiadal od žalovanej napriek tomu, že mal vedomosť, že v tom čase bola v sociálnej tiesni a nezamestnaná, pričom o nemorálnosti konania žalobcu svedčí aj znalecký posudok Ing. M. Y., ktorý predmetný byt ocenil na sumu 49.600 eur, teda chcel navyše vysúdiť sumu 11.713,33 eur. Za dôvod hodný osobitného zreteľa nepovažovala žalovaná ani právoplatný rozsudok vo veci 18C 319/2008, keďže po právoplatnosti tohto rozsudku nevyzývala a nežiadala žalobcu, aby jej obratom zaplatil finančnú hodnotu za spoluvlastnícky podiel. Poukázala na to, že vzhľadom na nepriaznivé posudzovanie súdu v jej neprospech nemala objektívny dôvod ihneď vrátiť žalobcovi sumu 24.800 eur, pretože až do 4.5.2015 nemala žiadnu právnu istotu, že prvostupňový súd si osvojí zákonnosť a spravodlivosť a žalobu žalobcu zamietne. Namietala, že v žiadnom prípade nie je možné nemorálny a ziskuchtivý postup žalobcu a porušovanie ústavných práv žalovanej aplikovať v jej neprospech s vyprodukovaním tzv. dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žalovaná mala za to, že nepriznanie náhrady trov konania bola jej osobe a celej rodine spôsobená vážna ujma, pričom s dvoma dcérami žije na hranici životného minima. Za nemorálne považovala to, že napriek svojej úspešnosti v predmetnom konaní má zaplatiť svojmu advokátovi za právne zastúpenie sumu 16.268,84 eur, pričom predmetné konanie a prieťahy zavinil výlučne žalobca. Poukázala na svoje osobné a majetkové pomery a tiež majetkové pomery žalobcu s tým, že tento zdedil po svojom otcovi lukratívne obchodné budovy v O. na ulici I. X a 7, ktoré sa prenajímajú stávkovým kanceláriám a lukratívnym obchodom, za čo poberá

žalobca vysoké nájomné. V závere uviedla, že žalobca má dostatok finančných prostriedkov, aby bol schopný zaplatiť za poskytnuté služby svojmu advokátovi.

K odvolaniu žalovanej sa žalobca nevyjadril.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a zistil, že tak odvolanie žalobcu ako aj žalovanej nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa v predmetnej veci doplnil dokazovanie v potrebnom rozsahu a na jeho základe dospel k správnym skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil aj správny právny záver. Na skutkových okolnostiach zistených prvostupňovým súdom sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania, čo bolo potvrdené aj na odvolacom pojednávaní dňa 13.1.2016.

Odvolací súd, viazaný názorom dovolacieho súdu vysloveným v uznesení č.k. 6Cdo 279/2012 zo dňa 14.11.2013, dospel k záveru, že napriek čiastočnej zmene v užívaní bytu, ktorý je predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, nie je možné dospieť k záveru, že dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je možné podielové spoluvlastníctvo nezrušiť a nevyporiadať pominuli úplne. Je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že dcéra Tatiana sa svojimi životnými rozhodnutiami dostala do pozície dieťaťa, ktoré už nie je odkázané svojou výživou (vrátane bývania) na rodičov, teda účastníkov konania, čím čiastočne pominuli dôvody hodné osobitného zreteľa pre zamietnutie žaloby na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ako to zakotvuje ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dcéra účastníkov O. však naďalej študuje na strednej škole s ambíciou študovať na vysokej škole, preto napriek tomu, že je plnoletá, je odkázaná svojou výživou vrátane bývania na účastníkov konania. Otázkou bývania dcéry O. by v zmysle odvolacích námietok žalobcu bolo možné riešiť prenájomom iného bytu žalovanou. Podľa názoru odvolacieho súdu možnosť takéhoto ďalšieho bývania dcéry O. nie je vylúčená, avšak terajšie právne vzťahy (existencia podielového spoluvlastníctva k bytu aj žalovanej) zabezpečujú dcére O. istotu bývania ako jednej zo základných životných potrieb. Zmena vlastníckeho vzťahu na vzťah nájomný by bola zmenou k horšiemu a táto by mohla negatívne ovplyvniť ďalší život tohto dieťaťa. Dcéra O. býva od narodenia v predmetnom byte, teda dané prostredie je jej blízke, cíti sa v ňom komfortne a rada by v ňom zotrvala, ako to potvrdila pri svedeckej výpovedi na odvolacom pojednávaní dňa 13.1.2016. Odvolací súd doplnil dokazovanie výsluchom tejto svedkyne na základe odvolacej námietky žalobcu spočívajúcej v tom, že aj on je schopný zabezpečiť deťom domov v predmetnom byte v prípade získania výlučného vlastníctva. Odvolací súd zisťoval možnosti takéhoto riešenia vzťahov. Dcéra O. však napriek dobrému vzťahu k žalobcovi vyslovila nekompromisne, že s týmto bývať nechce. Napriek tomu, že dcéra účastníkov O. dosiahla vek plnoletosti, táto nie je schopná sa sama živiť, preto pretrvávajú povinnosti rodičov vzťahujúce sa aj na zabezpečenie bývania, ktoré je pre dieťa najvhodnejším. Bezpečný domov dcéry O. tak je možné zachovať len ponechaním bytu v súčasnosti v podielovom spoluvlastníctve účastníkov.

S poukazom na uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p..

Vo vzťahu k odvolaniu žalovanej voči výroku o náhrade trov konania odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že v danom prípade existujú na strane neúspešného žalobcu dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 150 O.s.p., pre ktoré náhrada trov úspešnej žalovanej nebola priznaná. Tieto dôvody správne videl súd prvého stupňa v právnom postavení žalobcu, ktorý síce je podielovým spoluvlastníkom k bytu, avšak nevyužíva žiadne práva z tohto svojho postavenia priznané mu Občianskym zákonníkom v ustanovení § 123. Výkon jeho vlastníckeho práva je tak značne obmedzený, preto by bolo krajne nespravodlivé zaviazať ho ešte k náhrade trov konania. Odvolací súd navyiac uvádza, že dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré bola žaloba na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietnutá sú na úvahe súdu a ich existenciu súd musí starostlivo skúmať individuálne, v každej prejednávanej veci. Preto nebolo možné žiadať od žalobcu, aby predvídal úvahu súdu a hodnotenie konkrétnych skutkových okolností ako dôvodov hodných osobitného zreteľa. Navyiac, žalovaná vo svojom odvolaní uvádza čiastočne nepravdivé skutočnosti týkajúce sa starostlivosti o deti.

Aj výrok o trovách konania bol preto odvolacím súdom potvrdený ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 O.s.p. z totožných dôvodov, z akých vychádzal odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní žalovanej proti výroku o trovách prvostupňového konania.

Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.